

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Izhaja vsaki dan: 100

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglašom 16 st. na vrsto petič; poslanice, ob avtorice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON števil. 1157.

Naročnina znaša

za vsa leta 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilišni račun št. 841.652.

Brzjavne vesti.

Sklicanje državnega zbora.

DUNAJ 17. »Wiener Zeitung« je priobčila cesarjevo ročno pismo na minsterskega predsednika, s katerim se sklicuje državni zbor na 28. t. m.

Demonstracija brodovja proti Turčiji.

DUNAJ 17. Kakor »N. Fr. Presse« poroča tudi »Fremdenblatt«, da so se velešile zadržale, da potujejo izvršitev demonstracije brodovja proti Turčiji vodstvu avstro-ogrškega poveljstva in da je za vrhovno poveljstvo d. l. admiral Ripper. »Fremdenblatt« poroča dalje, da so ladije, ki so jih posamezne velešile odločile, dobile nalogo, naj se sredi prihodnjega tedna združijo v Pireju, kjer dobe nadaljna navodila.

Državnozborska volitev na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 17. Na današnji državnozborski dopolnilni volitvi v mestu Zenta je bil s 812 glasovi izvoljen Andor Lovaszy (Kisutove stranke). Protikandidat Evgen Ellinger, ki pripada tudi Kisutovi stranki, je dobil 571 glasov.

Budimpeštansko vseučilišče.

BUDIMPEŠTA 17. Predavanja na tukajšnjem vseučilišču prično zopet danes 20. t. m.

Vaški notar ustrelil vaškega sodnika.

BUDIMPEŠTA 17. V Dedradu (županija Maroš-Torda) je danes zjutraj vaški notar Edmund Gyulay ustrelil vaškega sodnika Mihaila Scheererja, s katerim je od lanjske notarske volitve živel v sovražstvu. Razjezjeni kmetje so vsed tega ličali Gyulaya ter ga nevarno ranili. Tudi pomožni notar Ortha, ki je hitel Gyulaya na pomoč, je bil od kmetov nevarno poškodovan.

† Grof Flanderski.

BRUSELJ 17. Grof Flanderski je danes predpoludne umrl.

(Prine Filip Belgijski, grof Flanderski, je bil mlajši brat belgijskega kralja Leopolda; rojen je bil v gradu Laekemu dne 24. marca 1837, dne 25. aprila 1864. se je pa poročil z Hohenzollernsko princesinjo Marijo. Razun dyeh hčera, je prine Flanderski zapustil sina, prince Alberta, rojenega v Bruselju, dne 8. aprila 1857, ki je poročen z bavarsko princesinjo Elizabeto.)

Ker nima kralj Leopold sinov, je bil pokojni grof Flanderski presumtivni prestolonaslednik belgijski, kar postane sedaj njegov sin Albert.

† Veliki vojvoda Luksenburški.

GRAD HOHENBURG 17. Veliki vojvoda Luksenburški je danes predpoludne umrl.

(Adolf, veliki vojvoda Luksenburški, vojvoda nasavski, je bil sin nasavskega vojvode Viljema, rojen v Beberihu danes 24. julija 1817. Leta 1839. je sledil svojemu očetu v vojvodini Nasavski, ki so mu jo leta 1866. ovezeli Prusi. Po smrti nizozemskega kralja Viljema (23. novembra 1890.) je postal veliki vojvoda Luksenburški. Pokojni veliki vojvoda se je dne 23. aprila

1851. poročil z Anhaltsko princesinjo Aleo. Njemu sledi v vladanju dedni veliki vojvoda Viljem, porojen 11. aprila 1852, ki se je 21. junija 1893. poročil z portugalsko infantino Marijo Ano. Iz tega zakona je šest hčera. Pokojni veliki vojvoda ima še hčer Hildo, ki je poročena z badenskim dednim velikim vojvodom. Veliki vojvoda Adolf je bil imejitelj avstroogrškega pešpolka št. 15.)

Nemška vojna mornarica.

BEROLIN 17. Zvezni svet je vsprejel proračun vojne mornarice za leto 1906. Število vojnih ladij bo pomnoženo za 16 velikih križarjev. Iz spomenice je posneti: Dosedanjih 16 divizij torpedovk je pomnožiti na 24. Za preskušajo podmorskih čolnov je je stavljenih v proračun 5 milijonov mark. Velikost ladij in torpedovk se glede na izkušnje iz rusko-japonske vojne poveča, zato narastejo tudi stroški za ladije. Proračun vojne mornarice se od 233 mil. mark za 1905. povzraha na 328 milijonov za leto 1917.

Španski kralj v Monakovem.

MONAKOVO 17. Kralj Alfonz je dospel semkaj. Na kolodvoru ga je vsprejel princ-vladar.

Parnik »Kamla« rešil 18 mož.

OLDENBURG 17. Oldenburški parnik »Kamla« je v biakajskem zalivu rešil 18 mož, najbrž s potopljenega holandskega parnika »Ariadne«.

Francozka zbornica.

PARIZ 17. Zbornica je predpoludne razpravljala zakonski načrt glede trgovinske mornarice.

Dogodki na Ruskem.

PETROGRAD 17. Kronstadeški list »Kottin« demantuje govorice o velikih nemirih v libavskem pristanišču.

KATOVIC 17. Kr. ravnateljstvo železnice je objavilo, da tudi danes popolnoma zastaja promet z Rusijo.

KIŠENEV 17. Tukajšnje delavske organizacije so proglasile za ponedeljek generalni štrajk.

PETROGRAD 17. »Petrogr. brz. agentur« poročajo iz Kutaisa, da je obsedno stranje, ki je bilo proglašeno nad Georgijo, zopet odpravljeno.

PETROGRAD 17. (Petrogr. brz. agent.) V Varšavi so sklenili bankirji, da danes zopet odpro banke. Štrajkovi prihajajo zopet na delo. Železnice toliko v Varšavi kolikor v Moskvi, in Jekaterinogradu so danes zopet pričele voziti. Obrat na progi Kielec-Dombrovo se otvori jutri.

PETROGRAD 17. Zveza zastopnikov za tovarne petrograjkega okrožja je po dovišenem posvetovanju soglasno izjavila, da ni možno uvesti urnega osem dnevnega dela, kakor ga zahtevajo delavci, ker bi tovarne propadle in bi delavci ostali brez kruha. Objavljena je bila resolucija, ki pravi, da je v enakih tovarnah v Evropi, izvenšir Anglijo, uvedeno 10 do 10 in polurno delo, in tovarne, ki so odvisne od plavžev, so vse de-

lale z dvema oddelki po 12 ur. Delavni dan v Rusiji ni daljši nego kje drugje v Evropi; pri tem ima Rusija več praznikov. Dobički ruskih tovarn so manjši nego evropskih, isti znašajo povprečno %. Skrajšanje delavnega časa bi popolnoma uničilo industrijo, in tako dolgo onemogočilo vsako tekmovanje z evropskimi tovarnami, dokler bi tudi te za ravno toliko skrajšale delavni čas. Ruske tovarne imajo tudi več stroške, ker so tukaj surovine in stroji mnogo dražji. Tudi bi morale ruske tovarne odškodovati delavce za nezgode, evropske pa ne. Skrajšanje delavnega časa bi ceno izdelkov povišalo in v tem še povečalo bedo kmetov. Zveza zastopnikov je sklenila zapreti tovarne, ako delavci ne opuste svojih zahtev po osemurnem delu.

Velika manifestacija

za splošno volilno pravico

v nedeljo dne 12. nov. 1905.

Javni manifestacijski shod v »Narodnem domu«.

Izjava državnega poslanca vit. Vukovića.

Državni poslanec dalmatinski vitez Vuković je podal nastopno izjavo.

Iz srca se radujem, da se moram kakor zastopnik brateškega vam naroda hrvatskega udeležiti te vaše današnje veličanstvene manifestacije, da morem biti z vami ko razpravljate o toli važnem predmetu. Ne izjavljam le svoje mišljenje kakor poslanec V. kurije v Dalmaciji, ampak morem govoriti tudi v imenu svojih somišljenikov, ko izjavljam, da bomo po vaši želji in svojem prepričanju doledno zastopali idejo volilne reforme na podlagi splošne volilne reforme (Navdušeni živio-klici in ploskanje), idejo, ki odgovarja resnici in pravici. (Ponovno vsklikanje.) Mi se bomo skupno in složno borili z drugimi tovariši, ki so istega mnenja z nami in naša parola bo: v boj za uvedenje splošne in enake volilne pravice. (Frenetičen aplavz.) Živite torej direktna, splošna in enaka volilna pravica! (Ploskanje in živio-klici.)

Pozdrav iz Hrvatske.

Nastopil je akademik Walter:

Kakor se brez daljnogleda, s katerim se gleda v neizmerno daljavo vsemira, in brez mikroskopa more priti do konkluzije, da treba z ljubeznijo objeti ves svet, tako se tudi brez političnega mikroskopa more priti do tega spoznanja, da je splošna volilna pravica potrebna za dovoljen vsestranski politični razvoj naroda.

Sleherni državljani žrtvuje na oltar skupnosti toliko od svoje individualne komoditete, toliko od svoje individualne svobode vsaki državljani ima do skupnosti dolžnosti, spojene s tolikimi žrtvami, da ima tudi pravico zahtevati od države odgovarjajočih protičinov v zaščito svojih interesov.

Mej tem, ko eni gradijo veličastvene kulturne hramove, ko gledajo, da objamejo ves svet se svojim duhom, pa ječe drugi v

mraku analfabetizma. Mej tem, ko jedni v komodnem življenju ostre svoje etično čutstvo in gledajo, da bi z ljubeznijo objeli vse ljudi, pa žive drugi v kanibalizmu. Ako je velikim industrijalcem dopuščeno, da v lovu po novih tržiščih za svoje produkte potom svojih reprezentantov propagirajo tudi kolonijalne in okupacijske vojne, ako je v veliki trgovini dopuščeno, da potom svojih zastopnikov propagirajo snovanje institutov v svojo korist:

pa naj bi ne bilo dovoljeno seljaku, da potom svojih zastopnikov kaj stori za svojo kočico pod Domoklejevem mečem — hi-poteke?!

In naj ne bo dovoljeno seljaku, da povzdigne svoj glas na korist svojih zemljišč, s katerih mu neregulirane reke odnašajo trud in — kruh?! Naj ne bo dovoljeno seljaku, da nastopi v obrambo svojega edinega vira dohodkov, zemljiščne rente, ki jo žele industrijalci žrtvovati zaradi svojih produktov?!

Pa da ne bi bilo dovoljeno delavcu, ki nima sijajnih dvorov, ki jih čuvajo pa kakor levi, železne ograje in k temu še oboroženi panduri, ki nima ničesar drugega, nego dvoje svojih rok, iz katerih on in njegova rodbina sesata suke življenja — da naj bi ne bilo dovoljeno temu delavcu, da povzdigne svoj glas v zaščito svojega zdravja in v zaščito udov in dece brez očeta?!

Vsega tega nima delavec po avstrijskem volilnem redu. Resnično in pravično zračito interesov vseh more dati le splošna volilna pravica. Še le, ko bo ta pravično izvedena, čuli se bodo glasovi iz kleti, iz rudnikov, magazinov in tovarn, in ne samo oni iz salon-skih kabinetov.

Nisem dobil nikakega mandata v to, ali moram vam po nalogu svoje vesti izreči v imenu Hrvatske toplo simpatijo v vaši borbi (Živio-klici). Ne pozdravljam vas samo v imenu brezpravnega delavca, ne samo v imenu bednega seljaka, ampak tudi v imenu uradništva, ki željno pričakuje osvobojenja iz političnega robstva. S tega mesta naj čuje Avstro-Ogrska, da je volja narodov, ki zahteva splošno volilno pravico, postala reka, ki poruši vse zapreke, ki se jej stavljajo na pot. Naj čuje tudi vlada v Hrvatski, ki se proti volji naroda z orožniki vzdržuje na oblasti, da je odvonilo njeni tiraniji (Dolgotrajno odobravanje). (Pride še).

Krvoprolitje v Pragi.

(Izvirni dopis iz Prage iz peresa našega specialnega poročevalca.)

Velika demonstracija v Plznu.

Ljudje, ki so bili dne 6. listopada v Plznu so mi pripovedovali sledeča:

Prebivalstvo je grozno razburjeno valed praških dogodkov. Take manifestacije Plzen še ni videl. Ves delavski Plzen je bil na nogah. Vsa ulica kjer sa je v neki hči zborovalo, je bila natačeno polna. Na ulice je z lestve doli govoril neki delavski voditelj. Na

sekira. Tudi pastirji niso smeli svoje živine goniti globlje v šumsko goščo, ampak so se držali okrajka. Nižje grad hrastjem pri tleh je rastle brinje, leskovo grmovje, mačohie in razno bodljivo grmovje. To gosto rastline se je prepletalo v neko bujno, bodljivo zmešajavo, da je niso mogli razdreti niti rogovi živali, kamo-li da bi jo mogla prodreti slaba človeška noga. Malo kje je solnce zajelo kako špranjo, da je puščalo slabih žarkov v to šumsko noč. V dolih in jarkih, ki so presekavali te bregove, stala je voda v mlakah, zakrita od močvirne trave. Od časa do časa sa je osušilo svedra kako lepo deblo in se suho in razklano zvrnilo na svoje žive sosedice ter jim neusmiljeno odkrnilo po kako lepo vejo; ali tudi v to podrtine hrastov ni smela zadeti človeška sekira. Še več! Niti starke niso zabajale v šumo, da bi nabirale šibja in suhljadi, niti se niso čarovnice upale iskati po tej temni gošči zdravilne trave. (Pride še).

PODLISTEK.

330

Prokletstvo.

agorovski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeva in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.—S.

Pavel je nadaljeval: Jaz nisem kriv, senca Karlova, niti ne ostali junaki, mi smo si celo ogrščili dušo za tvojega sinu, braneči bolj korist tvojega deteta, nego srečo domovine, boreči se huje za pravo mladega Vladislava, nego-li za pravice doma, a vendar so kralji postavljeni v to, da služijo sreči zaroda, nikakor pa ne narodi, da služijo koristi kraljev. Da; Karlo, krvave rane tvoje so ljuto maščevane, kri tvoja je pomirjena. Ne zahtevaj od nas več, nego nam dopušča usoda. Ne zahtevaj, da bi brez svrhe in nade

metali svoje glave pod krvniški meč. Radi deteta, pa bilo tudi kraljeveko, ne sme narod stavljati svoje sreče na kocko in se neumno zaletati v gola meče, da se mu vlije kri iz smrtnih ran. Ne jezi se na nas, senca Karlova, glas naroda nas kliče na druga pota, a glas naroda je glas Boga. Da, srce mi šepče, da sine zora, da sine dan nad to zemljo. Mlade krvi prihaja v junaške čete, od povsodi razstajo kakor hudourniki, ped za pedjo posvečene zemlje se izmiče izpod oblasti Luksenburgovca in silao pada Paležnikov maščevalni meč na glave odpadnikov, mestom se stiska grlo od nevolje, nade raste, obeta sreče, a jaz tu, siromašni grešnik, kličem iz globine svojega srca do tebe, gospodar solca, meseca in zvezd, kličem k tebi, stari Bog naš: obrni svoje oko na ta divni kraj, razširi blagoslovljeni roki nad mojim rodом, daj mu sreče, daj mu svobode, tvoj duh naj plava nad zastavo našo. Vodi ga do zmage, reši nam rod, močni naš Bog!

In Pavel je razširil roki, glava se mu je povzdigala v čudnem zanosu, očesi sta mu sevali v čudnem ognju, a ustnici sta drhteli v molitvi. In pokleknil je, glava mu je klonila na sklenjeni roki. Pavel je molil in zadremal v molitvi do Boga. Tu je klečal in snival o usodi svojega roda, dokler ga ni prebudil vetrič od morja. Stresel se je, za-sukal glavo, na nebu je sevala Danica, na zapadu je bolj in bolj nebo bledele, bolj in bolj so izgajale zvezde, dokler se ni mila toplota žarkega solca razsula po kraju. Iz stotin skladnih grl prišjih glasl se je po zelenem gaju jutranji psalm, a odzval se je tudi iz duše škofa Pavla Horvata.

XXXVI.

Nekoliko debelih ur od sela Granešine, v županiji zagrebški, je pokrila goro gosta šuma, toli gosta, da se je tu razprstiral mrak tudi ob na pol belem dnevu. Veliko staro hrastje je prapletalo tu od vekov silne veje, v katere je malokdaj posezala človeška

zborovanju se je burno klicalo: »Sláva ru-
škým revolucionárům! Sláva všobecnému
právu hlasovacímu! Sláva pražským mučeni-
kům!« Nato se je pomikal spreved po me-
stu z rudečím praporom na čelu. Stopajoči
po školski ulici je prišel spreved na Veliko
náměstí, ki je bilo takoj zaplavljeno od de-
monstrantov. Na najvišjem mestu Marijine
sohe so plapolale rudeče zastave. Pred 20 000
ljudstva je omenil neki govornik, da si je
plzensko delavstvo pridobilo svobodo besede
in zborovanja na ulicah. Delavstvo ne po-
trebuje vojskovanja na ulicah, ono ima da-
nes daleko ostrejšje ali nekrvavo orožje in to
je politična stavka. Državni poslanec Frel,
ki je pristaš narodno-socialistične stranke,
je sklical ta dan v Plzen shod rezervistov.
Sprovel jih je pred vojsnico 35. regimenta
in je tu govoril v popolnoma revolucionar-
nem smislu. V trenutku je bilo vojaštvo na
ulici. Prvo je do nekaterih prask.

Dijaške demonstracije.

V ponedeljek po krvavi nedelji opito-
vale so se dijaške demonstracije proti policiji
in v prilog občni volilni pravici. Ob 11. uri
zbrali so se tehniški in sklenili zastaviti pre-
davanja na tehniški v protest proti policiji.
Na to je šlo okoli 2000 tehnikov k univerzi.
Delavcem na stavbah je bilo klicano: »Na
zdar, delničar!« na kar so delavci burno od-
zdravljali.

Iz vsučilišne stavbe »Klementinum«,
kjer je glavni del filozofske fakultete in
kjer so se na dvorišču držali burni govori,
je šel spreved k umetniški akademiji k Ru-
dolfinu, kjer je III. in IV. letnik pravniške
fakultete. Predavanja so se morala takoj za-
staviti. Ob 1/2 11. uri so se zbrali poslušalci
medicinske fakultete vseh letnikov, da izra-
zijo svoje nezaupanje prof. Maxneru. Rav-
natelj občne bolnišnice Slavik jih je hotel
spoditi, ali prišlo je do ostrih kontroverz,
na kar so medicinci protestirali pri dekanu
medicinske fakultete dr. Janošku.

Popoldne se je zbralo nad 4000 viso-
košolcev na »akademičnih tleh« na dvorišču
tehniške. Na kupolo tehniške pa so z ogrom-
nimi črkami pritrdili napis v rudečih bar-
vah: »At' žije revoluce!« Tehnik Bžinskí
je govoril:

»Mi se bojujemo skupno z delavstvom,
ali v našem svetem boju smo bili užaljeni
od prof. Maxnerja in Riegerja; za zadnjega
nimamo zadostnih besed gojeva, ampak ob-
čutimo globoko holest, da je sin slavnega
Ladislava Riegra, voditelja češkega naroda,
mogel nastopiti proti najsvetejšemu postulat
češkega naroda. Zgodilo se je krvoprelitje,
ali ne se strani ljudstva, temveč se strani
policije, kateri poveljuje češki Neron Kři-
kava. (Gromoviti »hanba!« »prýč s ním!«)
Proti tem elementom gre naš boj. Pripojili
smo se boju delavcev. Ko poslednji sežjo k
občni stavki, postavi se jim dijaštvo ob bok.
Da pa sedaj ne dovoljujemo predavanja, je
razumno, ker ni možno, da bi sedeli v dvo-
ranah, ko se na ulicah strelja. Vedno bomo
stali ob strani delavstva in tako mislimo
našo politiko demokratizirati!«

Na to se je vprejela soglasna resolucija,
v kateri se izreka guv prof. Riegru, da je
nastopil proti taki zahtevi, ki je ideal vsega
češkega naroda. Zajedno se izreka graja prof.
Maxneru, ki je vprejel mandat veleposestva
in se zavezal nastopiti proti občni volilni
pravici. Nadalje proglašja resolucija, da v
trenutku, ko se delavstvo po občni stavki,
tudi dijaštvo proglašja visokošolsko stavko.
Po dovršenem zborovanju je prišlo med di-
jaštvom in policijo do mnogih prask.

Shod čeških medicincev.

Isti ponedeljek po krvavi nedelji ob 2.
uri pop. so se zbrali češki medicinci v po-
slušalnici prof. Have. Vladalo je veliko
ogorčenje nad ravnateljem bolnišnice Slavi-
kom, ki si je osvojil pravo, da je dijakom
zabranil vstop v poslušalno dvorano. Izrazili
so svoje najostrejšje simpatije bojujočemu
se proletarijatu za prava človečanska. V če-
škem dijaštvu ima danes proletarijat svoje
najprivrženejše prijatelje. Tega zborovanja se
je udeležilo mnogo profesorjev medicinske
fakultete kakor: dekan Janošek, dr. Bahák,
Hlava, Růžicka itd.

Vsučilišče zaprto.

Akademski senat češke univerze, njemu
na čelu rektor dr. Vřeškal, je izdal proglas,
valed katerega z obzirom na dijaške nemire,
prekinja sleherna predavanja na negotovo
dobo.

(Pride še).

Kranjski deželni zbor.

(Sedma seja, dne 17. novembra 1905.)

Predsedoval je deželni glavar Detela.
— Vlado sta zastopala deželni predsednik
Schwarz in okrajni glavar Haas.

Ob otvoritvi seje je deželni glavar na-
znanil, da se bo zapisnik v nadalje čital
alternativno, enkrat slovenski, enkrat nemški,
ker obstoji sklop deželnega zbora, ki to do-
loča. Dr. Krek je naznanil, da vložil v tej
stvari poseben predlog.

Po prečitjanju zapisnika, ki se je čital v
slovenskem in v nemškem jeziku, je dr. Krek
predlagal, naj se slovenski zapisnik odobri,
nemški pa ne. Posl. Barbo je izjavil, da
hoče ta predlog narodni mir kaliti, česar se
mora vsak patrijot ogibati. Proti vsebini
sploh ni ugovora in zato je predlog popol-
noma nedopusten.

Dr. Krek je izjavil, da se tudi v pred-
zadnji seji samo zaradi jezika ni odobril za-
pisnik. Grof Barbo je konstatiral, da je
danes zapisnik dvojezičen in je protestiral,
da se da predlog na glasovanje.

Pri glasovanju je bil dr. Krekov predlog
vsprejet. Od narodno-napredne stranke so le
nekateri poslanci glasovali za predlog, drugi
proti, nekaterih ni bilo v zbornici.

Vložena je bila dolga vrata prošnja in
predlogov.

V imenu ustavnega odseka je poročal
o volilni reformi dr. Šusteršič, ki je dejal,
da je naša država bolna in bolan konstitu-
cionalizem, ker sloni na napačni podlagi. Ko
je cesar dal to ustavo, se mu je svetovalo,
naj stori krivico. Zakonodajna oblast se mora
deliti med vladarjem in ljudstvom, pri nas
pa je vladar delil svojo oblast s privilegi-
ranimi stanov. Iz tega se je razvilo zlo, ki
je spravilo našo državo na rob propada. Ši-
roke mase ljudstva niso mogle spoštovati par-
lamentarizma, ki je zasnovan na krivici. Parlament,
ki hoče kaj pomeniti, mora biti zasnovan na
širokih masah ljudstva. Ljudstvo je začelo
sovražiti parlament, ker se je klasjal vsaki
vladi, za ljudstvo pa ni storil ničesar. Vlade
so se igrale s parlamentom skozi desetletja
in redko se je zgodilo, da si je upal par-
lament vreči kako vlad; to pa se je zgo-
dilo le takrat, kadar je hotela kaka vlada
odpraviti kake egoistične interese privilegi-
rancev. Kakor je ginila moč parlamenta,
tako je naraščala moč birokracije, tako da
pri nas ne vlada cesar Fran Josip, ne vlada,
ampak birokracija v celoti. Tako se Avstrija
sedaj nahaja v kritičnem položaju, v katerem
je treba odločnega dejanja na eno ali drugo
stran. Parlament je nezmožen kaj storiti, že
ker sloni na nemoralni neetični podlagi.

Sredstvo, da se odpomore tem razme-
ram, je splošno, enaka, direktna
in tajna volilna pravica. To je
edino prava pot. Ni je večje napske, kakor
če bi se hotelo uvesti absolutizem. To bi
bila voda na mlin najradikalnejšim elementom.
Edino logična rešitev je: demokratiziranje
države, d. ž. zbornega zbora in deželnih zborov,
da se vse zlo v državi odstrani. Govori se
mnogo o potrebi diastičnega čutstva, o pa-
triotizmu. To je temelj vsakemu zdravemu
konstitucionalizmu. Patrijotizem pa moramo
iskati ne samo pri višjih, ampak tudi v ši-
rokih masah ljudstva. Visoki uradniki so lahko
patrijotični, saj jim vedno padajo dobrote za
njihov patrijotizem. Toda od patrijotizma
narodnega moža je odvisen blagor države!
Ta patrijotizem je veliko več vreden, ker
ne služi časti, ne išče dostojanstev, redov
in križcev, to je patrijotizem, ki pride iz
sreca. Ako se pa bo godilo tako dalje, kakor
dolelej, če bodo ljudstvu plačevali patrijoti-
zem s tem, da mu odrejajo sodelovanje na
zakonodajstvu, potem se patrijotizem vedno
bolj slabi in konečno bo ljudstvo začelo
sovražiti državo. Ljudstvo v državi je poli-
tično zrelo, radi tega je popolnoma umestno,
kar predlaga ustavni odsek, naj se deželni
zbor izreče za splošno in enako volilno
pravico.

Ustavni odsek se je izrekel za propor-
cionalni sistem in je sklenil, naj se to
vsprejme v vtemeljevanje. Za tak sistem je
bila v odseku velika večina. Tak sistem je
najbolja regulacija proti brutalnosti ševilk:
vsaka manjšina pride do zastopstva, ki ji po
številu gre. Če bi 1000 glasov imelo voliti
pet poslancev, in večina dobi 600 glasov,
dobi večina tri poslance, manjšina pa s 400
glasovi dva poslance. Tak sistem kaže naj-
boljo podobo volje narodove. Priporoča, da
zbornica pride v podrobno debato o predlogu
ustavnega odseka.

V splošni debati je grof Barbo (v imenu
nemških veleposestnikov) rekel, da je nje-
gova stranka že opetovano precizirala svoje
stališče. Izjavil je, da se veleposestniki ne
udeležijo razprave in da protestirajo, da bi se
o predlogu raspravljalo. Na to so velepo-
sestniki odšli iz dvorane.

Na to so za predlog govorili poslanci
dr. Krek, Arko, dr. Schweitzer. Posl. Hribar
je izjavil, da bo narodno napredni klub gla-
soval za vse predloge, izvemši 2. predlog
za oktroiranje splošne in enake volilne pra-
vice. Zadajo besedo je imel poročevalec dr.
Šusteršič ter je bil vsprejet prehod na spe-
cijalno debato.

Razun za točko o oktroiranju je glas-
vala za vse zbornica, v kateri so bili samo
slovenski poslanci, za oktroiranje so glasovali
katoliško-narodni poslanci in je bila tudi ta
točka s večino vsprejeta. Predlog je bil
vsprejet tudi v drugem in tretjem čtenju.
— Prihodnja seja jutri ob 10. uri do-
poludne.

Dalmatinski deželni zbor.

V seji minolega četrtega je dalmatinski
deželni zbor soglasno vsprejel predlog dra.
Trumbića za splošno volilno pravico. V svo-
jem govoru je dr. Trumbić povdarjal splošno
gibanje v Evropi za splošno volilno pravico,
izlasti v Rusiji in na Ogrskem. Ogrska vlada
hoče upotrebti splošno volilno pravico kakor
reakcionarno sredstvo. Ali kar obeta
kralj Ogrske, to mora dati tudi cesar av-
strijski.

Posl. Prodan (čiste stranke) je napadal
hrvatski klub, reško resolucijo, Madjare in
koalicijo. Vspetno ga je pobijal dr. Trumbić.

Na to je posl. dr. Pero Čingrija govo-
ril o reški resoluciji. Rekel je, da je reška
resolucija vsa politična akcija, ki udarja
omer bodoči hrvatski politiki.

Tirolski deželni zbor.

Kakor poročajo iz Inomosta, je postal
položaj v tirolskem deželnem zboru nena-
doma zelo kritičen, ker zahtevajo sedaj Ita-
lijanci razun razdelitve veleposestva tudi še
narodno razdelitev deželnega odbora. Oba
italijanska člana deželnega odbora si hočejo
sami izvoliti. Krščanski socialisti hočejo
Italijanom to dovoliti, ali drugi Nemci no-
čejo ničesar vedeti o tem. Drugo čitanje
volilne reforme izostane najbrže valed tega.
Ako bodo težave trajale dalje, bo deželni
zbor v ponedeljek najbrž odgojen. Sklican
utegne biti potem za naknadno zasedanje še
le meseca februarja.

Demonstracija mednarodnega bro- dovja proti Turčiji.

Igra je že stara in se ponavlja zopet in
zopet: Turčija ima za norega vso Evropo.
Balkan je za vso Evropo kakor sod, na-
polnjen s smodnikom; ona sama iskrica, pri-
letela v ta sod, more provzročiti eksplozijo,
ki zažge plamen v vsej Evropi. Ta Evropa
pa igra v tem vlogi, ki ni ravno častna
zanjo — prati bi hotela turški kozuh,
ne da bi ga zmočila. Narodi na Balkanu so
prelihi že reke krvi, da bi se osvobodili iz
groznega stanja, v katerem ječe. Evropa jim
izraža platonične simpatije in piše note Tur-
čiji. Včasih postaja Evropa tudi zares huda
in grozi Turčiji s skrajnimi koraki. V takih
slučajih se delajo turški mogočniki v Cari-
gradu, kakor da so se zares zbal in — ob-
ljubljuje vse, kar želi Evropa. Ali s točnostjo
in doslednostjo, ki sta obdobjanja vredna,
se Turčija ne meni za svoje obljube in ne
stori ničesar. Tako je Turčija pod moraš
vsprejela tudi murtzestški program, dogovorjen
med Avstro-Ogrsko in Rusijo in blagoslovljen
od Evrope. Pritrdila mu je, ali njegovemu
izvedenju stavlja Turčija na pot vse možne
ovire in težave, izlasti določeni finančni kon-
trolli v pokrajinah Solun, Monastir in Kosovo.
Zastopniki vlasti so izdelavali lepe načrte za
delovanje mednarodne finančne komisije,
turška vlada pa se je omejevala na to, da te
komisije — ni hotela priznati. Slednjič je
evropskim zastopnikom v Carigradu zmanj-
kalo nebeške potrpežljivosti in sklenili so da se
predstavijo sili in v kolektivni avdenciji, da
mu skupno v imeu Evrope če se smemo izraziti
po tržaško — povedo razon. Zaprotili so torej
za avdijencijo, a sultan je bil tako »svo-
boden«, da jih — ni hotel vsprejeti. To je
bil pa vendar za revmatično Evropo malce
prehud tobak in velesile so se odločile za
skupno akcijo proti Turčiji. Prvo, kar so
storile velevladi, je, da so poslale partije
Carigradu noto, ki zveni kakor nekak ulti-

matum, ob enem pa so določile za veliko de-
monstracijo brodovja velevladi v turških
vodah. Evropska diplomacija se nadeja, da
ta skupna akcija brodovij velevladi napravi
na Turčijo velik utis in da se ista ne bo
več upala upirati se reformam v Makedoniji.
Nu, je že mogoče, da se bodo mogotei v
Carigradu delali, kakor da so se malce ustra-
šili in da bodo zopet objubljali, kar bo
želela Evropa, s trdnim sklepom seveda, da
zopet nič ne store....

Ta igra se ponavlja že od rekdaj.
Evropa zahteva, Turčija objublja in dela —
nasprotno, sirota raja pa mora dalje ječati
v duševnem in gospodarskem suženstvu, mora
živeti dalje svoje mučeniško življenje —
življenje ki ni dostojno — človeka. Evropa
rešuje te mučenike s samimi notami in de-
monstracijami, mesto da bi izvedla enkrat
brez vsacih nemških in madjarskih pridržkov
program: Balkan balkanskim na-
rodom — Balkan — Slovanom!!

Iz dunajskih listov posnemamo, da so
se velevladi na predlog Anglije zjedini-
le, da se poveljstvo nad zruženim evropskim
brodovjem, ki ima oditi v turške vode —
demonstrirati, poveri jednemu admi-
ralu avstrijske vojne mornarice in da je
določen v to sedanji pristaniški admiral v
Puli, viceadmiral Ripper.

Avstrijska divizja križarjev odpluje baje
nemudoma, ako se Turčija hitro ne premisli
in ne odjenja od svojega odpora.

Drobne politične vesti.

Volilna reforma za državni
zbor. Z Dunaja poročajo iz dobrobeveščene
strani »Luzer Volksblattu«: Vladni načrti
za predlogo volilne reforme so nastopni:
1) Kurije se odpravijo. 2) Uvede se splošna
in enaka volilna pravica. 3) Ustvarijo se
mali volilni okraji. 4) Število poslaniških
mandatov se razdeli na posamezne krono-
vine po številu prebivalstva in davčnem
znesku.

Šibenik — vojna luka. Že
lansko leto so neke novine javile, da nam-
rava avstrijska vlada pretvoriti Šibenik v
vojno luko. »Köln. Zeitung« poroča o tem,
da šbeniški grad ne more biti sicer velike
koristi, toda mnogoštevilni otoki — ako jih
utrdijo — postanejo dobre obrambene točke.
Vojno ministerstvo se resno bavi s tem vpra-
šanjem. Šibenik bi se moral z morske strani
utrditi tako, da postane nepremagljiv, s
kopne strani je pa vhod v luko že po legi
težaven. Vhod v luko je povsem ozek ter
bi mogel v slučaju vojne postati za Avstrijo
isto, kar je bil Santiago na Kubi za Špance
in Port Artur za Ruse. Toda Avstrija ne
namerava zgraditi prave vojne luke, ampak
prirediti hoče le zavetje za skrajne nevarno-
sti. Srbski za gradnjo bi bili veliki. Prebi-
valstvo šbeniško pa ni zadovoljno s temi
načrti, ker se boji, da bi valed tega utegnili
trpeti trgovina, ki se je pričela v zadnji čas
lepo razvijati.

Grški kralj na Dunaju. Grški
kralj Jurij, ki se s svojim sinom Nikolajem
nahaja sedaj v Londonu na posetih anglež-
kega dvora, se konecem tega meseca, kakor
poročajo iz Londona, najbrž poda na Dunaj,
kamor ga bo tudi spremljal princ Nikolaj.

Ta obisk na Dunaju ne bo imel čisti-
telnega značaja, ali kralj Jurij bo baje na-
prosil avstrijskega cesarja, naj posreduje v
sporu med Grško in Rumunsko.

Fran Košut je slavil v četrtek 64.
rojstni dan in ob enem tudi desetletnico, od-
kar je bil izvoljen predsednikom neodvisne
stranke. Tem povodom je vsprejel mnogo
deputacij, ki so mu čestitale.

Štrajk ogrskih uradnikov. Štrajk
javljajo iz Budimpeste, se v opozici-
joneh krogih namerava prirediti velik
štrajk uradnikov avtonomnih oblastij. Ra-
čuna se, da bi se 35 županij dalo pridobiti
za štrajk.

Domače vesti.

Imenovanje v poštne stroki. Viši
poštni upravitelj Fran Leban je imeno-
van ravnateljem poštne urada v Ljubljani.

»Mala skupina«. Iz delavskih krogov
smo prejeli: Nekateri tukajšnji laški bati so
pisali v nedeljski demonstraciji, tako, kakor
da je bila nas Slovanov le mala skupina!
Glasi laških socialnih demokratov pa piše
da nas je bilo »un gruppo« — kar zopet po-
menja le malo skupino.

»Piccolo« trdi, da je bila ona mala
družba Slovencev — prišla večinoma iz

Odvetniški pisar tridesetih let s absolutno 5 gimnazijalk, kadetne šole ter klasičnega, vinarske, sadjarske in poljedelske šole, večje ali manj slovenske, italijanske in nemške ter nekoliko srbohrvaške, ruske, češke in francoske — si želi zboljšati službo v katerikoli stroki, tukaj, januarja 1906. — Naslov: A. Trobec — pri gosp. odvet. dr. Pretnerju. —

Na prodaj je lep konj 2 leti in pol star. Cena 400 kron. Obrniti se je do gosp. Ant. Skamperle, Ročal štev. 476.

Na prodaj je hiša s kuhinjo, 2 sobi in klet v bližini Rojana. Naslov pove uprava »Edinosti«.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev in razprodaja na debelo in drobno
TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.
Via dell'Acque štev. 6. (nasproti Kofe Centrale).
Velik izbor francoskega šampanjca, penicil dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Bur, gander, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum-konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Ivan Suban
TRST ul. Chiozza 33. TRST
Velika zaloga svežega štajerskega masla, navadnega masla I. vrste po K 216 kg. centrifugirano maslo za čaj po K 270 ne izpod 5 kilogr. Sladki muskat v boteljkah od 1 litra po 66 stot. Velika zaloga suhega in svežega sadja. O priliki praznikov se vdobijo: zajci, kljunači, koštruni itd. blago vedno sveže.
Na zahtev se pošlje cenik.

Čudo v ceno!
500 komadov samo za gold. 1.85.
Ena krasna zajamčeno dobro idoča precizijska ura na 36 urni tek s pozlačeno veržico 1 krasna špila s ponar. biseri, kravato, 1 pozlačen prstan s ponar. kamnom za gospode ali dame, 1 krasna garnitura gumbov iz 3¹/₂ double zlata za manšete, ovrtnik in prsa, 6 platnenih žepnih rut, 1 jako lepa žepna pisalna oprava, 1 krasno žepno ogledalo v škafčici z glavnikom, 1 lepo dišeče toaletno milo, 1 vez. beležnica, 12 razglednic slavni umetnikov zadnjega stoletja, 72 angl. pisalnih peres in 395 raznih reči, ki so v hiši neobhodno potrebne. Vse skupaj z uro, ki je sama toliko vredna, stane le gold. 1.85. Pošilja na povzetje ali predplačilo.
H. SPINGARN, Krakov št. 43.
Kdor naroči 2 zavitka, vdobi v dar 1 lep žepni nožič na dve rezili, pri več kot 2 zavitkih se priloži vsakemu po 1 tak nožič. Za kar ne ugaja se denar akoj povrne.

Pešek od kremena
na vagone se vkupi franko vagon Knin, Split, Sibenik ali mejpostaje. Ponudbe z vzorcem je poslati pod **L. R. 1855** na Haasenstein in — Vogler A. G. Köln. —

Novo zalogo
POHIŠTVA
solidnega, elegantnega in po ceni ima
Viktor Vosilla
ki je bil 25 let pri trdki Italia Rafael.
Piazza Lipsia.

Zaščitna znamka: „Sidro“.
Liniment. Capsici comp.
Nadomestek za
Pain-Expeller
je splošno priznano kot izvrstno bol blažujoče mazilo; cena 80 stot. K 1-40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povsod prihujenega domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v škafčicih z našo zaščitno znamko „Sidro“, iz **Richterjeve** lekarnice, potem se je gotovo prejel originalni pridelek.
Richterjeva lekarna
pri „Sidro“ v PRAGI
Elizabetine ulice štev. 5. nova.
Dnevno razpošiljanje.

Dr. L. Färber,
stabilni zdravnik v Gorici, zapisoval je vselej z najboljšim uspehom osebam, katere so že dije bolele na živcih
železnato vino
G. PICCOLIJA, dvornega založnika
Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani.
Polliterska steklenica velja 2 kroni in se vnanja naročila točno izvrše.

Podpisana priporoča slav. občinstvu svojo
gostilno
ki se nahaja v
ul. Giovanni Bocaccio, vogal Via Gazzoletti
(ul. Miramar, vis-a-vis jahallšča Bachschmitt).
Toči vino prve vrste in pivo, ter kuhinja je preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili.
Priporočivši za obilen obisk bilježi spoštovanjem
MARIJA vdova ČOKELJ.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metodija!

Pozor! — Važno za vsakega brez izjeme.

Opozarja se vse one osebe, koje si nameravajo vkupiti za jesen in zimo obleko za moške in dečke, površnike, hlače od volne ali bombaža ter delavske hlače I. vrste, naj izvolijo obiskati velikansko zalogo v dobroznani
prodajalnici izgotovljenih oblek v ul. Arcata 1.
VIKTOR PISKUR.
Velik izbor in popolnoma konkurenčne cene.
Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga, barvanega in črnega in zadnje novosti.
POSEBNOST: obleke za zaročence.
Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko. Sprejemajo se naročila za obleke.

POPOLEN IN BOGAT IZBOR
oblek, sukenj, ulstrov, površnikov, ranglan, kostumov in kožuhov
po izredno ugodnih cenah
v velikem skladišču
ALL'UNIVERSO
trg Carlo Goldoni štev. 1

Authorised School of Languages
učijo moderne živeče jezike od profesorjev dotičnega materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kombinirana metoda. Brezplačna pojasnila daje autorizovana šola za učenje jezikov za odraslene in otroke v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadstr.

Ulica Arcata štev. 9 (vogal ulice Sapone)
Zaloga moških oblek
FRAN KALASCH
Zimska suknja od K 21—50. Ranglan, površniki, jopiči podšiti s ovrtnikom od astrakane K 13, ravnotaki pelušasti K 15 od samega astrakana K 27.
POSEBNOST: črne obleke z 1 in 2 prsi od K 31—46. Velik izbor hlač, močnih delavskih hlač po K 4, zimskih srajc, srajce od bombaža, srajc in spodnjih hlač od fuštanja, belih srajc itd.
Ulica Arcata štev. 9 (vogal ulice Sapone)

Svoji k svojim!
Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga
„Croatia“
stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejema vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.
Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila
Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst
ULICA TORRE BIANCA 20
Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Zaloga
izvozne-marčne (Export-Märzen) in viezane (Lager)
pivo
v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi
kvasa
iz tovarne Bratov Reininghaus
Steinfeld pri Gradcu.
Zaloga Mattonijeve Giesshubler
vedno sveže kisle vode
po zmernih cenah
pri
ANTONU DEJAK junior
TRST
Via degli Artisti štev. 10.

HENRIK GIBERTI
Trst
Prvi pooblaščen zavod za posredovanje, koncesioniran z odlokom št. 29460/III s tarifo potrjeno po Visokem c. kr. namestništvu. Usposobljen zavarovalni agent in upravitelj hiš in zemljišč na podlagi koncesije št. 14245 mestnega sveta v Trstu. Zavod se bavi z naslednjimi strokami:
1. Daje posojila osebam proti in brez jamčenja;
2. Daje posojila proti zalogi vrednostnih papirjev;
3. Daje posojila proti intabulaciji na nepremičnine;
4. Kupuje, prodaja, odstopuje, izmenjava dolgov, hipotekarne kakor osobne.
5. Kupuje, prodaja in menjava posest a dvorca poslopja in druge nepremičnine;
6. Sprejema upraviteljstvo hiš in zemljišč po pogodbi;
7. Posreduje v vseh vejah zavarovanja;
8. Daje pojasnila v vseh slučajih tičečih se zavarovanja.
Pisarna
v ulici Vincenzo Bellini 13, I. nadstr.
Telefon N. 1567.

Vsaki dan
sveže jajca
kakor tudi prve vrste štajerske perutnine in divjačine
Karl Kurnar
TRST - ulica delle Acque 20 - TRST

Hiša na prodaj.
V Vogeljskem Dolu je na prodaj hiša št. 30 z zadnim hlevom za 40 konj, dvoriščem, vrtom in dvema vodnjakoma. Ta hiša obstoja iz 4 sob, veže, kuhinje, 3 podzemeljskih kleti in prostornega podstrešja ter je posebno pripravna za gostilno ali za vsako drugo obrt ker je oddaljena od nove železniške postaje Repentabor le kakih 150 metrov in stoji ob cesti ki pelje iz Opčin v Dutovlje.
Cena 9000 K.
Eventualne ponudbe sprejema c. kr. notar **Dr. A. Rumer** v Sežani.

Dobro znana zaloga
manifaktur v partijah
ki se je nahajala na Piazza nuova vogal ul. S. Caterina št. 8 se je preselila dne 24. avgusta v ravno isto ulico št. 1, zraven „Kavarne Metropole“ (vogal Corso).

ANTON SKERL
mehanik, zaprišeženi zvedenec.
Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.
Napeljava in zaloga električnih zvočkov. Izključna prodaja gramofonov, zvonofonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.
Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON štev. 1734.

Sprejema vloge: na knjižice po 3¹/₂ % obresti, na tekoči račun po 3¹/₂ % obresti z odpovedjo 8 dni, na žiro račun 3¹/₂ % brez odpovedi do K 40.000, za večje zneske pa se je treba glede odpovedi sporazumeti.
Vse vloge se potrjuje v tozadevnih knjižicah.
Izdaja nakaznice na esu glavna tržišča monarhije in inozemstva in dovoljuje kredit proti dokumentom ukrcanja.

„JADRANSKA BANKA“ v TRSTU.
ulica Nicoló Macchiavelli 26.
eskomptuje menice, daje predujme na vrednostne papirje kakor tudi na blago, ležeče v javnih skladiščih.
Preskrbuje vsa borzna naročila najhitreje in najvestneje pod kulantnimi pogoji.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste, devize, inozemski zlati in srebrni denar ter bankovce, vnovčuje kupone in izžrebane vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji.
Posreduje in konvertira hipoteke pri prvih hipoteknih zavodih pod najugodnejšimi cenami.